

Wakfa ar pefuhftifhanu par pasti:	
Ar Peelikumu: par gabu	2 rbl. 35 lap.
bef Peelikumu: par gabu	1 " 60 "
Ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gabu	1 " 25 "
bef Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gabu	— " 85 "

Malxa bes pеesuhtishanaz Riga:			
Ar Peelikumu:	par gadu	1	tbl. 75 sap.
bes Peelikuma:	par gadu	1	" — "
Ar Peelikumu:	par $\frac{1}{2}$ gadu	—	" 90 "
bes Peelikuma:	par $\frac{1}{2}$ gadu	—	" 55 "

Mahias Weefis

29. gada-gahjums. — Nahjas Beesis isnahk weenreis pa nedefu.

No. 29.

Sestdeent, 14. julijā

1884.

Mahias Weesi ar Peelikumu war pastelleit un fludinajumus nodot Riga, pee Petera basnizas. Bes tam „Mahias Weesi“ war wehl pastelleit bes dauds peenemshanas weetahm Peterburgas un Jelgavas Ahr-Riga un Sarlandaugava, wehl zitās pilshās, lā: Zehsis: Grahvel un Peterfon Iga bodes; Walmerā: G. G. Trey Iga bode; Walkā: M. Rudolfs un Paulin Iga bodes; Ruzenē: J. Allīne Iga grahmatu-bode; Limbaščos: D. Uher Iga bode; Jelgava: H. Allunan un Besthorn Iga grahm.-bodes; Bauskā: J. Beckmann Iga grahm.-bode; Ruldīgā: Bejbors Iga grahmatu-bode; Wentspili: M. Rieš Iga grahmatu-bode; Leepaja: Ushin Iga grahmatu-bode; Januselgava: A. Schwabe Iga grahmatu-bode; Tukumā: Baumann Iga grahmatu-bode; Rundāvā: Jaegermann Iga weesnīgā; Sabilē: Ginter Iga weesnīzā. Kad wehl „Mahias Weesi“ war apstelleit pee ūdeem zeen, draudhes mahjitatejem, stolotajeem un pagasta skrihvīreim, furas mīhi suhdsu, tāhōas apstieleshanas laipni peenem.

Mihlo semkōp', kā eet Tawā pasaule?

Lauksaimneeks mihlais, Tawi lauki schogad buhs swchtiti ar augleem, Deewa bagato dahwanu Tu baudi. Dsirdam, la pa Zelgawas apgabaleem sahles gareums sneedahs pat lishs 4 pehdahm; tapat no dauds zitahm pusehm mums peenahkuschas finas par labi isdewuschos seenu, jewischki par bagatigu ahbolina plauju. No Rujenes un Wilandes apgabaleem mums atkal zitadi fino par paschu labibas isweizibu; rufsi us augstumds stahwoscheem un labeem tihruumeem ari labi isdewusches; zaur zaurim panahkshot labo widejo plaujas - eenahkumu. Lini turpreti ne-esot wis tik labi isdewusches. Tomehr wispahrigi nemot wareschot ar wifem lauka-augleem schogad buht itin ar meeru. Bet Lew, laukfaimneek nepatihlamas sibmes parahdahs us otru pus, kas Lewi padara jo apdomigu. "Mahjas Weesa" 25. numurā. sch. g., par lopuharibas futinaschanas - aparatu runajot, peeminejam, la pehz laikrakstu finahm maya mehnescha beigas Pehrnowā weena gows ganibas krituse, un wehlejamees finat, tahdā sahle schis lops eetizis, jeb tahda bariba minetai gowei eepreeschus mahja tiluse likta preelschi; jo skahdiga ir bijuse ihpaschi tahda lopu - bariba, kas ilgak laiku dabujuse nostahweees schkuhnōs, behnindes, bedres un zitas eslehgtaas weetās. Bet mums us peeprasschanu zaur rakstu tagab atbildets, ka schi gows Pehrnowā beignehs ar leesas - sehrgu! Wehl Zgaujija, Jamburgas aprinkli, Narowslojas pagasta, ir aif lopu - mehra kritischi 38 leellopi; Narwas pilsehtā krita 8 gowis un 1 tetsch. Rahdā sahdschā pee Widsemes robeschahm, Petshuras apgabalā, la ari 2 sahdschās Slakowas draudse, weetahm parahdijeess tapat Sibirijas mehris! Lahtak Kreevija, Bologojas un Wologdas un zits apgabalds krihot ari sirgi istipri; daschās sahdschās nepaleekot neweena sirga atpakan. Tomslas gubernā mehris briesmigi platosotes raglopu starun tā sad uhdeni, karsteens rahdotees: gowis ..., un tā sad uhdeni, karsteens ehdot, pee kalla iszelotees augom, ..., rihfs us weetas ..., u. t. pr. Us wisu to noluhlojotees Widsemes gubernas waldes medizinal - nodata leek laukpolizejahm un pagasta - waldehm peekodinat, lai tais lublo stingri ispildit nosazijumus, kas pret

Nodala preefsch semkopibas, amatneezibas un tirdsneezebas.

Apſuhſojuimſ.

Zeram, ka muhsu zeen lauksaimeekeem pa laiskeem derehs ari to sinat, las pa zitahm tablakahm pafanles malahm noteek preeksch semkopibas un tai lihdsigas ruhypneezibas — un tapehz schodeen wineem no tam laut ko te pasneeqsim.

Labibas zenas, ihpaschi preefch kweescheem, sahluschas beidsamajā laikā semin seminates. Amerikā schihs zenas pawisam stiprati sahkfriest semaki, tapehz ka no Londones (Anglija) sinots, ka ptanja no zitureenes apgabaleem efot schogad tilk isdewiga, ka schihs prezses peedahwaschana tagad zelschotees dauds augstakti pahre pagehreschamu. Naudas-wajadsiba pee labibastirgotajeem daschus peespeedihs us pahrdoschamu par jo lehtahm zenahm. Echo speedeenu laikam ari muhsu laulkaimneeki dabuhs schogad druszin manit.

Wahzijā pehz tureenes „Waldbas Wehsin.“ ix schogad bagatiga rudsu-pleuna, ne tik labi tur kweeschi isdewuschees, — muhsu schejeenes kweeschi war buht tapehz ari zelrees labakā genā. Krufa ta pat Wahzijā dauds weetās padarijuše newis masas skahdes. Kartupelu un rahzenu, ta pat feena un ahbolina pleuna tur labi felmejusehs; ar noluhi us ahbotu un ogu eewahlkumeent tur naw wis tik teizami qahjis. —

No Wahzijas ir schini gadā — no janwara līdzs maja mehnescham — issstaigajuschi uſ ahrse-mehm (uſ Ameriku, Austriju, Franziju un Kreeriju) pavifam 80,104 semneeli — labaku dſihwi meklet; pehž ſcha ſlaita eſot ſchogad 709 laudis masak iſzeltojuſchi, ne kā pehrnā gadā, ſchahdā paſchā laikā.

No Bavarijas dsirdam preefsch laufaimneku abklahschanos it preezgas finas. Tureenes wehl ikai ihfu laiku pastahwofscha un no paschos valdibas waditakrufas-apdroschinaschanas-beedribi agad skaitot jaw tuwi pee 8000 dalibneeku, sur vreti pa wisahm zitahm tureenes privatigahm apdroschinaschanas - beedribahm tilai 11,948 apdroschinato atrodahs. Gesahkumā privatigee ahkaja ta nosaulto kcona beedribu, bet nu paschi ereds, ka nespehj wis turetees pret tahdu eestahdi, tura nefneedfahs pehz augstahm apdroschinaschanas summahm, bet zaurmehra-eenahkumus apdroschina in pee skahdes aprehkinaschanahm eewehrojamus laufaimneekus paschus lihdsi peenem. — Otra eizama eestahde schē ir semkopju aisdewuma-kafe, tur isdabu naudn preefsch lauku pahrlaboschanahm un wisadeem pahrlaboschanas-ismehginajumeem. Dauds no tureenes semkopjeem ir zaur schihs kafes palihdsibu sawas plawas uslabojuschi un kopu-kopschanu leelakā mehrā usnehmujschi.

Ahrjemēs jeeru-fabrika (ij Wernigerode s.,
Harzā) tagad sahkupe ari Baltijā it stipri eesuhtit
fawu tā nosaukto ēimeka-feeri, no kura 1 mahrz.
pee mums maksā 30 kap. f. Laikam gan mehē
sahksim jo saldi scho feeri ehst, un tā daschi no
mums nu kates fawu paschu feera-pagatawoschanu
pee wabscha — par labu muhsu paschu eelschimes
ruhpneezibai! Waj tā notiks? B. R.

Ari sodreji der ka mehfli.
Krahfnis un skurstenis tihrot mehds sodrejus
projam aissweest, lai gan tee ir loti derigi preefsch
mehfloschanas. Sodreji ir loti fmaski ogku putekti,
kas zaur to sakrahjahs, ka pee maskas jeb ogku
hadegfchanas newar peekluht deesgan gaisa. Tee

usdrofchinajahs darit skahdes. Nu fazealahs aschadi jautajumi, m ari schis: waj laukhaim-ueks sawus laukus bij apdrofchinajis, waj nebij vis. —
Bet mi eesim pahri us zitadeem ruhpneezibas ewehrojumeem. Pebz tahm no muhsu angstahs irdsneezibas un ruhpneezibas departamenta fahrtahm finahm tagad Kreewijā pavisam lihds 12½ milj. semneeku strahda pa mahjahm blakus-umatus, lamehr tee pee mums zaur kontrakteem voleegti. Schee Kreewu semneeku blakus - amati grosahs ap audekla auschanu, woisoka jeb tuhbas agahdaschanu, aitahdas gehreschanu un kaschoku sgatawoschanu is schahm ahdahm, sahbalu un urpju pagahdaschanu, spizu jeb knipelu adischanu, edleneeku darbeem, dselfes un atfleghu kalschanu. Wiswairak schahda semneeku ruhpneezibu noteek ahds 5 Widus-Kreewijas gubernas, us krahm ahds 5 milj. semneeku amatneeku nahk. — Schi ate ministerija tagad fahl ruhpetees ari par to, a Raukasijs un Kerima wihsna audfinaschana un strahdaschana taptu pazelta un pahrlabota. Us o tilschot eerihkoti preefschifhmi wihsna - kalmi in wihsna-dahrji, kas eedschwotjeem ja - apgahda ir stahdeem; un bes tam wehl nodomats dibinat hpaschas flosas, kur wihsn lai tilku pagatawots ehz Wakar-Eiropas preefschifhmes. Sché skahdnehs waretu peesihmet, ka ari pee mums us cho ruhpneezibas - dasas puji teesham buhtu espehjams wairak lo darit, nela valkt tik ween ee labeem apspreedumeem; lai tik apdomajamees is to schejeenes auglu - dahrji kopeju sapulzi, ligā, tai 29. martā sch. g., kur tijis peenemts as preefschlikums: par auglu - un ogu - wihsnu sgatawoschanu ari Baltijā fahlt gahdat, tad varesim ar taishnibu us to gaidit, lai preefschihis ruhpneezibas gabala te reis ari nahktu ahdi darbi llajā. — Dobeles 8., 9. un 10. un lispute 15., 16. un 17. septembrī sch. g. isrihlos aulaimneezibas ifstahdes. Ifstahdes ir tahdas veetas, kur kreetnu puhlimu augli parahdahs; ahds ir eepreezinatajas us ne-apnikuscha fweedruaula. Kur ifstahdes zelahs, tur war laudim abas eedomas un eegribas zeltees un kur tahs astahw un teel wiszaur pabalstitas, tur ir labi ugki gaidami. Tapehz zeen. Kursemes semkop-eeem gan newajadsetu nekahdā wihsē atrauteseis jo angshā minetahm abahm ifstahdehm zaur jebkahdu nepeedalischanos jeb preofschanos. Ta Dobeles, ka Nispites ifstahdes noluhs ir: mas-gruntneezibai peewest lihdseltus, ka ta waretu sawa peemehribā lihdsi baudit leelgrunteeleku panahlumus; leelgrunteekeem atkal stahdit preefschā masgrunteeleku ruhpibū un panahlumus; sem-kopjus ar teem pa starpahm paſchu semē panahkteem puhlinu augleem eepafistinat; teem, kas zaur sawu uszihitbu lo panahluschi, pagahdat atlihdsinachanu zaur winu raschojumu iswehrte-schani no zitahm pufehni — un ta winu dar-beem pasneigt pamatu un jaunu pamudinaschanu; pahrdeweju un pirzejus us tuwaku, eenestigaku fatifschanos wadit u. t. pr. Semkopji lai tapehz wed us minetahm ifstahdehm paſchu audfinatus lopus, leelus un masus. Ar to daschs labs fainneeks few paſcham un ziteem lihdszilweleem derehs. Jawed ari firgi, lai reds, ka eet pee mums ar sregu - audfinaschanu; tapat gows-lopi, gowis un busi, jauni un usaugufchi, flauzami, baojami un preefsch waiflas. Pee flauzamahm gowim buhtu sihmes ja - usrahda, kas apseezina, zil peena ta gows dod, zitadi us weenu deenu newar apspreeft flauzamas gows wehrtibū. Tapat ari jawed muhsu semes aitas un zuhkas; no aitahm wislabali tahaas, kas zaur zitu sortu jeb skalu aitahm ir pahrlabojuschihs. Ir ari wedams un rahdamas, kas ihpaschi der par labu baribū — la ari aitas un zuhkas no fwechhas semes sorteihm. Jawed wistas, pihles, soſis un labdi semkopjeem derigi kustoni un putni wehl buhtu. Kas no semkopibas raschojumeem un mahju - darbeem buhtu fuhtams, peeminesim ih-paschi wehl: 1) no lopeem: ahdas, feeris, fweestu u. t. pr.; 2) no laukeem: wisadus labibas-graudus, kas ari waretu buht wehl paſchās wahrpās un kuhlisches usglabati, lai wisu au-gumu waretu redset. Graudu, ja mas buhtu jawed jel kahdi 2 podi no sawas sortes; linu-sehlsu, lanepu - sehlsu; — lanepjus un linus, schā un ta ifstahdatus: mehrzetus, nemehrzetus, tilejuschus, mihtitus, kultitus, tad warehs darbu un darba wehrtibū skaidri redset; 3) no dahrseem: wisadus auglus, lokus, fatnes, pukes, apinus u. t. pr.; 4) no ziteem semkopja raschojumeem: a. miltus, pascha gatawotus, putraimus, medu, wasku; b. wisadas wehrptas dsijas, paſchu gebretas ahdas; c. pascha austu wadmalu, wi-

adéh gadahs katra weetá, kur malka jeb ogles
op fadefsinatas, un fakrahjahs it ihpaschi bagatigi
kurstends un krahsnu reeres.
Sobrejeem ir preefsch mehfloschanas deesgan
evehrojama wehrtiba, ka taís tadehk bes oglu
veelas, is kuras tee pa leelakai dalkai pastahw,
ri wehl slahpeklis atrodahs.
Kad fodorejus grib preefsch mehfloschanas isleetat,
ad tos famaisa waj nu ar to semi, kura grib
ahdit augus, pukes u. z., yee kam us weenu
vidischki leelu puku podu lihds diwi ehdamahs
arotes fodoreju nem, jeb islause schihs diwi karoles
odoreju pusstopa uhdena, ar lo tad pukes u. t. j. pr.
plaista. Kad fodorejus us reis leelá uhdena
andsumá eeber, tad islaufeschana ne-isdodahs;
adéh ir labaki, kad no eefahluma itin mas
uhdena fodorejum peemaifa un tad kreetni famaisa.
likai wehlak japeelej pamasitinam til dauds uhdena,
a melnais maistijums top peeteelvshi schlidrs.
Ir scho fodoreju uhdeni war wifus podu augus
pleet, it ihpaschi pukes, kuras tad skafistas, kuglas
apas un bagatigus feedus attihsta, kà tas jo
leelá mehrá pee rosehm evehrots. Ja ir leelaks
ullks fodoreju pee rokas, tad tos war ar leelu
elmi isleetat preefsch augku-koku mehfloschanas,
ap kureem tee tad 3 lihds 4 zelli dsili eerokami.

Wez-Sahles semkopibas-skolas direktors

Wahr laufskolu buhschau

1882./83. gadā.

(Slatees Nr. 28. Beigums.)
 Skolu pahrluhkloschana: Wiswairak suhdsahs
 var to, ka mahju mahziba labi neteek peekopta. Wahja ta atrafta schahdās weetās: Nigas aprinkli: ka mahju mahzibas beheni nenahlot pee pah-
 pa dalai zaur tizibas mainischani, pa dalai zaur
 ziteem kawelkeem, gahjis atpakat. Ghrgds,
 Beetole, Rannā un Stukmanu muischā suhdsahs,

